

Білоцерківський національний аграрний університет

Соціально-гуманітарний факультет

Круглий стіл до дня Європи

**«Європейський вимір відновлення України: міжнародно-правові механізми,
інструменти та виклики»**

В межах роботи гуртка «Актуальні проблеми міжнародного права»

(електронне видання)

5 травня 2026 рік

м. Біла Церква

1. Organisation for Economic Co-operation and Development (OECD). Policy responses to catastrophe and climate-related risks in insurance markets. 2022. URL: <https://www.oecd.org>.

2. European Commission. Solvency II directive: Overview and implementation report. 2021. URL: <https://finance.ec.europa.eu>

3. European Insurance and Occupational Pensions Authority (EIOPA). Insurance and reinsurance statistics report. 2023. URL: <https://www.eiopa.europa.eu>

УДК 342.9

**НАЗК, ЯК ЦЕНТРАЛЬНИЙ ОРГАН ВИКОНАВЧОЇ ВЛАДИ:
УКРАЇНСЬКИЙ ДОСВІД У СФЕРІ ПРОТИДІЇ КОРУПЦІЙНИМ
ПРАВОПОРУШЕННЯМ**

Клочко В.М., к.ю.н., ст. викладач
кафедри публічно-правових дисциплін
Соціально-гуманітарний факультет
Білоцерківський національний аграрний університет

Під час написання тез конференції розглянуто питання, що стосуються повноважень Національного агентства з питань запобігання корупції в частині складання адміністративних протоколів. Вказано за якими статтями Кодексу України про адміністративні правопорушення даний орган уповноважений складати адміністративні протоколи. Проаналізовано звітність щодо складання адміністративних протоколів Національним агентством з питань запобігання корупції у 2025 році.

Ключові слова: адміністративне правопорушення; адміністративний протокол; корупція; суд; Національне агентство з питань запобігання корупції.

У статті 255 Кодексу України про адміністративні правопорушення (далі – КУпАП) визначено перелік органів та посадових осіб, уповноважених на складання протоколів про адміністративні правопорушення [1]. У межах даного дослідження основну увагу приділено аналізу повноважень Національного агентства з питань

запобігання корупції (далі – НАЗК) у сфері складання протоколів про адміністративні правопорушення, пов'язані з корупцією.

Відповідно до положень ст. 255 КУпАП до компетенції НАЗК належить складання протоколів про адміністративні правопорушення, передбачені ст.ст. 172-4, 172-9, 188-46, 188-46-1, 188-46-2, 212-15 та 212-21 КУпАП [1]. Зазначені норми охоплюють правопорушення, пов'язані з недотриманням антикорупційних обмежень, вимог фінансового контролю, конфлікту інтересів, а також невиконанням законних вимог НАЗК.

Під час реалізації своїх повноважень щодо складання адміністративних протоколів НАЗК керується нормами КУпАП, Законом України «Про запобігання корупції», а також наказом НАЗК від 10.06.2025 № 169/25 «Про затвердження Порядку складання протоколів про адміністративні правопорушення в Національному агентстві з питань запобігання корупції» [2]. Підставою для складання протоколу є наявність достатніх доказів, які підтверджують факт вчинення адміністративного правопорушення, вину особи та інші обставини, що мають значення для правильного вирішення справи.

Слід зазначити, що НАЗК уповноважене складати адміністративні протоколи щодо осіб, які займають відповідальне та особливо відповідальне становище, у випадках порушення вимог антикорупційного законодавства. Зокрема, йдеться про несвоєчасне подання декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, неповідомлення про суттєві зміни у майновому стані, порушення обмежень щодо одержання подарунків, сумісництва, конфлікту інтересів або невиконання законних вимог НАЗК.

Процес збирання доказів у справах про адміністративні правопорушення розпочинається з розгляду обґрунтованої доповідної записки уповноваженої особи, адресованої керівнику відповідного структурного підрозділу НАЗК. У такій доповідній записці обов'язково зазначаються джерела отриманої інформації, фактичні

дані щодо можливого правопорушення, відомості про особу, яка ймовірно його вчинила, а також попередня правова кваліфікація діяння відповідно до норм КУпАП. Під час здійснення збору доказової бази НАЗК керується положеннями Закону України «Про запобігання корупції» [3].

Відповідно до встановленого порядку строк збирання доказів у справі про адміністративне правопорушення не повинен перевищувати 90 днів із моменту його початку. Водночас у разі необхідності та за наявності належного обґрунтування такий строк може бути продовжений за погодженням із керівництвом НАЗК, однак не більше ніж до шести місяців із дня виявлення правопорушення та не пізніше двох років із дня його вчинення.

Після складання протоколу про адміністративне правопорушення він разом із матеріалами справи направляється до суду для розгляду по суті. Одночасно до органу державної влади, органу місцевого самоврядування чи керівника установи, де працює особа, яка притягається до адміністративної відповідальності, направляється повідомлення про складення протоколу з метою вирішення питання щодо можливого відсторонення такої особи від виконання службових повноважень. Крім того, копія протоколу разом із матеріалами справи надсилається до Офісу Генерального прокурора.

Аналіз офіційної статистики НАЗК свідчить про активізацію діяльності органу у сфері фінансового контролю та протидії корупційним правопорушенням. Так, за сім місяців 2025 року НАЗК завершило 567 повних перевірок декларацій, із яких у 563 випадках було встановлено порушення. У 57 % перевірених декларацій виявлено ознаки недостовірного декларування, незаконного збагачення, необґрунтованості активів або інших порушень антикорупційного законодавства [4]. Зокрема, у 12 деклараціях встановлено ознаки незаконного збагачення на суму 454,1 млн грн, у 20 – ознаки необґрунтованості активів на суму 90,3 млн грн, а у 285 – ознаки декларування недостовірних відомостей на суму понад 2,2 млрд грн.

Окремої уваги заслуговують показники щодо притягнення осіб до адміністративної відповідальності. Так, за перше півріччя 2025 року НАЗК складено чотири протоколи за порушення вимог щодо запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, один протокол – за порушення обмежень щодо сумісництва та суміщення, один – за порушення обмежень щодо одержання подарунків та один – за невиконання законних вимог НАЗК.

Отже, діяльність НАЗК як центрального органу виконавчої влади у сфері складання протоколів про адміністративні правопорушення є важливим елементом механізму запобігання та протидії корупції в Україні. Надані НАЗК повноваження, визначені ст. 255 КУпАП, забезпечують ефективне документування корупційних правопорушень, а статистичні показники діяльності органу свідчать про практичну результативність реалізації відповідних функцій.

Список використаних джерел:

1. [Кодекс України про адміністративні правопорушення](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10#Text). Відомості Верховної Ради Української. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10#Text>.

2. Наказ від 10.06.2025 № 169/25 «Про затвердження Порядку складання протоколів про адміністративні правопорушення в Національному агентстві з питань запобігання корупції». URL: <https://nazk.gov.ua/uk/normatyvno-pravovi-acty/nakaz-vid-10-06-2025-169-25-pro-zatverdzhennya-poryadku-skladennya-protokoliv-pro-administratyvni-pravoporushennya-v-natsionalnomu-agentstvi-z-pytan-zapobigannya-koruptsii/>.

3. Про запобігання корупції : Закон України. Відомості Верховної Ради, 2014, № 49, ст.2056. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18#Text>.

4. Національне агентство з питань запобігання корупції. Офіційний сайт. Повні перевірки декларацій за липень 2025 року: НАЗК виявило порушення на понад 192 млн грн. URL: <https://nazk.gov.ua/uk/povni-perevirky-deklaratsiy-za-lypen-2025-roku-nazk-vyyavylo-porushennya-na-ponad-192-mln-grn/>.

ЗМІСТ

Сокиринська О. А. ЗАКОННІ ВІЙСЬКОВІ ЦІЛІ	3
Бровко Н.І. БЛАГОДІЙНІСТЬ ЯК ПРОЯВ ГУМАНІЗМУ ТА ЇЇ РОЛЬ У РОЗБУДОВІ УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ.....	5
Макарчук В. В. РОЛЬ ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ПРАВ ЛЮДИНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ: МІЖНАРОДНО-ПРАВОВИЙ ТА НАЦІОНАЛЬНИЙ ВИМІР.....	9
Сімакова С. І. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ КОНТРАБАНДИ НАРКОТИЧНИХ ЗАСОБІВ В УКРАЇНІ І.....	12
Малишко І. В. КОНФЛІКТОЛОГІЧНИЙ ВИМІР ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ УКРАЇНИ: ВИКЛИКИ ТА МЕХАНІЗМИ ВРЕГУЛЮВАННЯ СУСПІЛЬНИХ КОНФЛІКТІВ	15
Терещук М. М. КОНСТИТУЦІЙНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ МІЖДЕРЖАВНИХ ІНСТИТУЦІЙ ЄВРОПИ.....	17
Настіна О. І. ЮРИДИЧНІ КЛІНІКИ В УКРАЇНІ: ОСВІТНЯ, СОЦІАЛЬНА ТА ПРАВОЗАХИСНА ФУНКЦІЇ	20
Звонарьов О. Ю. ПРОБЛЕМИ РЕАЛІЗАЦІЇ НОРМ МІЖНАРОДНОГО ГУМАНІТАРНОГО ПРАВА В УМОВАХ РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ.....	23
Тимощук О. Г. ПРАВОВІ ВИКЛИКИ СТРАХУВАННЯ ВОЄННИХ РИЗИКІВ В УКРАЇНІ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ: АДАПТАЦІЯ ЄВРОПЕЙСЬКИХ ПІДХОДІВ.....	26
Клочко В.М. НАЗК, ЯК ЦЕНТРАЛЬНИЙ ОРГАН ВИКОНАВЧОЇ ВЛАДИ: УКРАЇНСЬКИЙ ДОСВІД У СФЕРІ ПРОТИДІЇ КОРУПЦІЙНИМ ПРАВОПОРУШЕННЯМ	29
Пахомова А.О. СУД ПРИСЯЖНИХ У ЦИВІЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ: ЄВРОПЕЙСЬКА ПРАКТИКА ТА ОРІЄНТИРИ ДЛЯ УКРАЇНИ.....	33